

نوبت امتحان: دی ماه (نیم سال اول)	امتحان درس: فارسی (۱)	آزمون ۱						
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	شاخه نظری، کلیه رشته‌ها، پایه دهم، دوره دوم متوسطه							
نمره	سؤالات							
۰/۵	<p>الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)</p> <p>متن زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید:</p> <p>«مدیر آهسته از کلاس بیرون رفت و دم برنیاورد. خسرو هم چنان می‌خواند و مدیر از پشت در گوش می‌داد و لذت می‌برد که خود، مردی ادیب و صاحب‌دل بود.»</p> <p>۱- برای هر یک از واژگان زیر، یک هم‌خانواده بنویسید.</p> <p>الف) مدیر: (ب) ادیب:</p>							
۰/۵	<p>۲- یک واژه ساده و یک واژه مرکب از متن بالا، بیابید و بنویسید.</p> <p>الف) ساده: (ب) مرکب:</p>							
۰/۵	<p>۳- جدول زیر را کامل کنید. (با حفظ شخص)</p> <table border="1" data-bbox="522 743 1177 827"> <thead> <tr> <th>زمان آینده</th> <th>صفت مفعولی</th> <th>فعل</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td>می‌خواند</td> </tr> </tbody> </table>		زمان آینده	صفت مفعولی	فعل			می‌خواند
زمان آینده	صفت مفعولی	فعل						
		می‌خواند						
۱/۵	<p>۴- در متن‌های زیر، غلط‌های املائی را بیابید و درست آن را بنویسید.</p> <p>الف) لبخند تو، اجازه زندگی است / هیچ شکوفه نیست کز طبار گلخند تو نیست.</p> <p>ب) چون بخواستیم رفت، ما را به انعام و اکرام به راه دریا گسیل کرد؛ چنان که در فراق به پارس رسیدیم.</p> <p>پ) فک زیرین را پیمود و در آخره ماند. دو گوش را بالا برد. از یال و قارب به زیر آمد.</p>							
۱/۵	<p>۵- معنی واژگان مشخص شده زیر را بنویسید.</p> <p>الف) پیران قبیله خویش را حرمت دار، ولیکن به ایشان موع مباش.</p> <p>ب) پلاس پاره‌ای در پشت بسته از سرما.</p> <p>پ) سگ را روان گرتنه می‌ریخت، اما در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود.</p> <p>ت) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام</p> <p>ث) گفتم خوشا هوایی کز باد خلد خیزد.</p>							
۰/۵	<p>۶- در نمونه‌های زیر، شیوه بیان چگونه است؟ (عادی - بلاغی)</p> <p>الف) گه نره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل</p> <p>ب) ما به گوشه‌ای باز شدیم و به تعجب در کار دنیا می‌نگریستیم.</p>							
۰/۵	<p>۷- معنای واژه مشخص شده را با کاربرد امروزی آن مقایسه کنید.</p> <p>«شوخ از خود باز کنیم»</p>							
۰/۵	<p>۸- نقش دستوری واژگان مشخص شده را بنویسید.</p> <p>«زینت قرآن، بی‌جمال بهشت، تمام است.»</p>							
۱	<p>۹- در هر یک از نمونه‌های زیر، یک وابسته پیشین بیابید و نوع آن را بنویسید.</p> <p>الف) پیش از تو / هیچ فرمانروا را ندیده بودم / که پای‌افزاری وصله‌دار به پا کند.</p> <p>ب) شبی که آن اتفاق افتاد، ما به صدای در از خواب پریدیم.</p>							

<p>۰/۲۵ ۰/۱۵ ۰/۲۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۲</p>	<p>(پ) قلمرو ادبی (۵ نمره)</p> <p>متن زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید. «این قصه، عجیب‌ترین قصه‌هاست؛ زیرا که در میان دو ضد جمع بود؛ هم فرقت بود و هم وصلت؛ هم محنت بود، هم شادی؛ هم راحت، هم آفت؛ هم وفا بود، هم جفا.»</p> <p>۱۰- کدام نوع از روابط معنایی واژه‌ها، بر زیبایی این نوشته افزوده است؟</p> <p>۱۱- یک سجع در این نوشته بیابید و بنویسید.</p> <p>۱۲- در بیت زیر کدام واژه در معنی مجازی به کار رفته است؟ گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو گشت / گفتا تو بندگی کن، کاو بنده‌پرور آید</p> <p>۱۳- در مصرع دوم بیت «در بر من، ره چو به پایان برد / از خجلی سر به گریبان برد»، «سر به گریبان بردن» چه آرایه‌ای دارد؟ منظور از آن چیست؟</p> <p>۱۴- با توجه به سروده زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید: چاه از آن زمان که تو در آن گریستی / جوشان است / و سحر از سپیده چشمان تو می‌شکند / و شب در سیاهی آن به نماز می‌ایستد.</p> <p>الف) چه تلمیحی در مصرع اول به کار رفته است؟ ب) کدام واژه در این سروده، آرایه تشخیص دارد؟</p> <p>۱۵- هر یک از آثار زیر از کدام نویسنده است؟ الف) قابوس‌نامه ب) اثنای آبی</p> <p>شعر حفظی:</p> <p>۱۶- این بیت از شعر «بوی گل و ریحان‌ها» است. دو بیت پس از آن را بنویسید. ای مهر تو در دل‌ها، وی مهر تو بر لب‌ها / وی شور تو در سرها، وی سیر تو در جان‌ها</p>
<p>۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۱ ۱ ۱ ۰/۱۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵</p>	<p>(پ) قلمرو فکری (۸ نمره)</p> <p>معنی و مفهوم سروده‌ها و نوشته‌های زیر را به فارسی روان بنویسید.</p> <p>۱۷- تدبیر برادران، برخلاف تقدیر رحمان آمد.</p> <p>۱۸- هر که داد از خویشتن بدهد، از داور مستغنی باشد.</p> <p>۱۹- نقش‌بندی‌اش دلگشا بود و رنگ را نگارین می‌ریخت.</p> <p>۲۰- و این مرد پارسی هم دست‌تنگ بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند.</p> <p>۲۱- دری که به باغ بینش ما گشوده‌ای / هزار بار خیبری تر است.</p> <p>۲۲- گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد / گفتا اگر بدانی، هم اوت رهبر آید</p> <p>۲۳- بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بکشت / هم بر چراغدان شما نیز بگذرد</p> <p>۲۴- نعره برآورده، فلک کرده کر / دیده سیه کرده، شده زهره در</p> <p>۲۵- نوع ادبی متن‌های زیر را بنویسید. الف) و اگر غم و شادیت بود، به آن کس گوی که او تیمار غم و شادی تو دارد. ب) گفتم که بر خیالت راه نظر بیندم / گفتا که شبرو است او، از راه دیگر آید</p> <p>۲۶- بیت «چون بگشایم ز سر مو، شکن / ماه ببیند رُخ خود را به من» به کدام ویژگی چشمه اشاره دارد؟</p> <p>۲۷- منظور شاعر از «به بی‌وزنی افتادن» در متن زیر چیست؟ «شعر سپید من، روسیاه ماند / که در فضای تو / به بی‌وزنی افتاد.»</p> <p>۲۸- مفهوم بیت زیر را بنویسید. چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد / بیداد ظالمان شما نیز بگذرد</p> <p>۲۹- منظور از «گهر تابناک» در این بیت چیست؟ قطره باران که در افتد به خاک / زو بدمد بس گهر تابناک</p>

نوبت امتحان: دی ماه (نیم سال اول)	پاسخ آزمون شماره ۱	پاسخ آزمون)
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	فارسی (۱)	
(الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)		
<p>۱- الف) اداره یا مدیریت (۰/۲۵) ب) ادب یا ادبیات (۰/۲۵) (یا هر واژه درست دیگر.)</p> <p>۲- الف) مدیر- آهسته - بیرون - کلاس- دم- خسرو- پشت- در- گوش- لذت- مرد- ادیب (ساده) یک مورد (۰/۲۵)</p> <p>ب) مرکب: صاحب‌دل - سرسرا (۰/۲۵)</p> <p>۳- صفت مفعولی: خوانده (۰/۲۵) زمان آینده: خواهد خواند (۰/۲۵)</p> <p>۴- الف) طبار: تبار (۰/۵) ب) فراق: فراغ (۰/۵) پ) قارب: غارب (۰/۵)</p> <p>۵- الف) مولع: شیفته، بسیار مشتاق، حریص، آزمند (۰/۲۵) ب) پلاس: لباس پشمینه و ستبر (۰/۲۵)</p> <p>پ) گرته: طراحی چیزی به کمک گرده یا خاکه رنگ یا زغال، نسخه‌برداری از روی تصویر یا طرح (۰/۲۵)</p> <p>بیرنگ: طرح اولیه، طرحی که به صورت کم‌رنگ یا نقطه‌چین بر روی کاغذ آورده می‌شود. سپس آن را رنگ آمیزی می‌کنند.</p> <p>(۰/۲۵) ت) آجل: مرگ (۰/۲۵) ث) خلد: بهشت (۰/۲۵)</p> <p>۶- الف) بلاغی (۰/۲۵) ب) عادی (۰/۲۵)</p> <p>۷- باز کنیم: در گذشته به معنی جدا کنیم یا حمام کنیم (۰/۲۵) امروزه می‌گوییم: بگشاییم (۰/۲۵)</p> <p>۸- قرآن: مضاف‌الیه (۰/۲۵) - تمام: مسند (۰/۲۵)</p> <p>۹- الف) هیچ: صفت مبهم (۰/۵) ب) آن: صفت اشاره (۰/۵)</p>		
(ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)		
<p>۱۰- به کارگیری آرایه تضاد (۰/۲۵) ۱۱- فُرقَت، وِصلت، محنت / راحت، آفت / وفا، جفا (۰/۵)</p> <p>۱۲- لعل (۰/۲۵) ۱۳- آرایه کنایه (۰/۲۵) خجالت کشیدن (۰/۲۵)</p> <p>۱۴- الف) تلمیح به تنهایی امام علی (ع) که با چاه صحبت می‌کرد. (۰/۵) ب) شب (۰/۵)</p> <p>۱۵- الف) عنصرالمعالی کی کاووس (۰/۲۵) ب) سهراب سپهری (۰/۲۵)</p> <p>۱۶- تا عهد تو درستم عهد همه بشکستم بعد از تو روا باشد نقض همه پیمان‌ها (۱)</p> <p>تا خار غم عشقت آویخته در دامن کوه نظری باشد، رفتن به گلستان‌ها (۱)</p>		
(پ) قلمرو فکری (۸ نمره)		
<p>۱۷- اندیشه برادران برخلاف خواست و سرنوشت خداوند مهربان بود. (۰/۵)</p> <p>۱۸- هر کس در کارهایش عدالت را رعایت کند، نیازی به قاضی ندارد. (۰/۵)</p> <p>۱۹- نقاشی‌اش بسیار زیبا و دل‌پسند بود و رنگ را به زیبایی و هنرمندانه به کار می‌برد. (۰/۵)</p> <p>۲۰- و این مرد ایرانی خودش فقیر بود و وضع مالی خوبی نداشت تا به حال من رسیدگی کند. (۰/۷۵)</p> <p>۲۱- آن آگاهی و بینشی که تو به ما بخشیده‌ای، هزار بار از در خیبر بزرگ‌تر است. (۰/۷۵)</p> <p>۲۲- به معشوق گفتم که بوی موی عطر آگین تو، سبب شده که من در دنیا گمراه شوم و عاشقت گردم. معشوق گفت: اگر به دقت نگاه کنی، می‌بینی که همان بوی مویم که به نظرت گمراه کننده است، در واقع تو را به سوی من هدایت می‌کند. (۱)</p> <p>۲۳- مرگ همانند بادی، انسان‌های زیادی را گشته، بدون شک شما هم با آمدن مرگ از بین خواهید رفت. (۰/۷۵)</p> <p>۲۴- دریا با موج‌هایش صدای بلند و ترسناکی سر کرده بود؛ به طوری که گوش آسمان را کر می‌کرد و نگاهش سبب ترس می‌شد. (۱)</p> <p>۲۵- الف) تعلیمی (۰/۲۵) ب) غنایی (۰/۲۵)</p> <p>۲۶- غرور (۰/۲۵) بی‌ارزش شدن (۰/۲۵)</p> <p>۲۸- در این دنیا همه چیز ناپایدار است. (۰/۵) ۲۹- سبزه‌ها و گل‌های رنگارنگ (۰/۵)</p>		